

Nr. 03/1-09/2110 din 04.04 2020

**Organele locale de specialitate
în domeniul învățământului
Instituțiile de învățământ extrașcolar**

În contextul prevederilor dispozițiilor Comisiei pentru situații excepționale și ale ordinelor Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 292/2020 și nr. 368/2020, în scopul asigurării continuității procesului educațional în condiții de carantină în instituțiile de învățământ extrașcolar, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării solicită conducătorilor instituțiilor de învățământ extrașcolar organizarea procesului educațional conform reperelor metodologice (Anexă).

Ministru

Igor ȘAROV

Reperere metodologice privind asigurarea continuității procesului educațional în condiții de carantină în instituțiile de învățământ extrașcolar

Aspecte generale

1. În organizarea procesului educațional în instituțiile de învățământ extrașcolar se va ține cont de faptul că activitățile extrașcolare ale elevilor răspund funcțiilor importante ale timpului liber de informare, formare-dezvoltare, destindere-recreere și divertisment-distrație. Activitățile urmează să contribuie la îmbogățirea orizontului de cunoștințe și informații din domeniile științei, tehnicii, culturii, artei, literaturii și să stimuleze dezvoltarea intelectuală, gândirea creatoare, inteligența, spiritul inovator, să cultive talente, valori morale, spiritul de cooperare și sociabilitate etc.
2. Organizarea procesului educațional se va desfășura în conformitate cu Metodologia privind continuarea la distanță a procesului educațional în condiții de carantină.
3. Orarul de activitate va fi întocmit cu colaborare cu instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal, în scopul evitării suprapunerilor.
4. Activitățile extrașcolare urmează a fi proiectate și organizate inclusiv în zilele de sâmbătă și duminică.
5. Se vor selecta și organiza conținuturile, strategiile, platformele în funcție de oportunitatea și beneficiile acestora.
6. În organizarea și desfășurarea activității la distanță se asigură respectarea necondiționată și în volum deplin a cerințelor privind protecția datelor cu caracter personal, siguranța în mediul on-line, protecția sănătății în timpul lucrului cu echipamentele digitale etc.

Personalul de conducere

7. În vederea realizării activității instituției de învățământ extrașcolar la distanță, personalul de conducere:
 - (a) informează angajații instituției despre perioada de suspendare a procesului educațional în instituție; modalitatea de organizare a activității la distanță pentru perioada respectivă, inclusiv orarul activităților;
 - (b) decide referitor la mijloacele tehnice și de program pentru organizarea și desfășurarea activității la distanță în funcție de: gradul de asigurare cu mijloacele respective; nivelul de stăpânire de către personalul didactic, didactic auxiliar și nedidactic competențelor digitale conform standardelor în vigoare; posibilitățile copiilor/tinerilor și părinților/ reprezentanților legali ai acestora de a accesa și utiliza mijloacele respective;
 - (c) desemnează persoanele responsabile de organizarea procesului educațional la distanță;
 - (d) stabilesc, la nivelul instituției, de comun acord cu personalul didactic orarul activităților pe domenii, platformele, aplicațiile, modalitățile utilizate, modalitatea de raportare cu referire la realizarea demersului educațional proiectat (Anexa 1).
 - (e) încurajează colaborarea între personalul instituției, schimbul de bune practici și comunicarea;
 - (f) raportează directorului despre formatul și progresul de realizare a procesului educațional, dar și a acțiunilor, activităților și proiectelor adaptate la condițiile create, conform termenilor stabiliți.

Cadrele didactice

8. În vederea realizării instruirii la distanță la nivelul activităților extrașcolare, cadrele didactice:
 - (a) informează directorul/ directorul adjunct (după caz) despre tehnologiile aplicate pentru organizarea procesului educațional la distanță în perioada respectivă (platforme, aplicații,

- modalități, etc.) și orarul activităților stabilit de comun acord cu copiii/tinerii/părinții conform domeniului de specialitate;
- (b) precizează în raportul săptămânal despre accesul și disponibilitatea copiilor/tinerilor la diverse mijloace TIC/platforme, în scopul identificării mijloacelor utilizate în procesul educațional la distanță;
 - (c) oferă consiliere copiilor/tinerilor; mențin comunicarea cu părinții/reprezentanții legali ai copiilor/tinerilor;
 - (d) stabilesc la propria decizie căile de comunicare la distanță cu copiii în procesul educațional: Viber, Skype, Messenger, E-mail, Google Classroom, Grupe de facebook, Aplicația ZOOM, ClassTime; (Anexa 1) În cazul în care copilul nu poate participa nemijlocit în activitatea sincron/asincron, cadrul didactic ia suplimentar legătura cu copilul sau cu părintele/reprezentantul legal al acestuia și oferă sarcini de învățare în mod individual.
 - (e) elaborează/adaptează/selectează resurse informaționale digitale pentru orele la distanță conform proiectării activității cercului;
 - (f) selectează și adaptează metodele și strategiile de predare, adaptează conținuturile și propune metode alternative de realizare a sarcinilor;
 - (g) vine cu recomandări de sarcini individuale, care pot fi realizate fără asistarea tehnologiilor informaționale, activități de ocupare a timpului liber și recreere;
 - (h) elaborează un program individual pentru copii/tineri (inclusiv copii cu CES), care nu au acces la utilizarea TIC în cadrul instruirii la distanță; decizia cu referire la organizarea procesului educațional pentru acești copii/tineri (perioada, forma de organizare, locul desfășurării).
9. Cadrul didactic realizează la distanță un proces calitativ de predare-învățare-evaluare:
- (a) organizează condiții optime pentru ca toți copiii/tinerii să se includă în procesul de învățare la distanță în condițiile respectării cadrului legal privind securitatea și sănătatea copiilor;
 - (b) demonstrează comunicare didactică eficientă, respectând etica mediilor virtuale;
 - (c) monitorizează respectarea de către copii a orarului activităților, termenilor de livrare a produselor realizate;
 - (d) ghidează și activează copiii în procese de predare și învățare, stimulând motivația, autonomia și responsabilitatea copiilor/tinerilor pentru propria formare;
 - (e) completează obligator, o dată la 5 zile, catalogul activităților complementare a cercului respectând Instrucțiunea de completare (în caz de imposibilitate de a se deplasa în instituție) creează un catalog provizoriu și după finalizarea perioadei de carantină, înregistrările din catalogul provizoriu se transferă în catalogul activităților complementare a cercului pe care îl conduce.
 - (f) combină activități de predare sincron cu activități de predare asincron, activități ghidate, de lucru independent, lucru individual și în grup; folosește o varietate de metode și tehnici de predare interactivă, centrate pe copil, pe interesele și nevoile acestuia și nu doar oferă sarcini.
 - (g) exclude situații în care copilul rămâne un simplu spectator; copilul trebuie să fie implicat activ în proces, în corespundere cu specificul de vârstă: să vizioneze/audieze materiale audio/video, să elaboreze postere, colaje, benzi desenate, etc.
10. Cadrul didactic își gestionează propria dezvoltare profesională continuă; participă la activități instituționale/locale etc. în formarea profesională în domeniul instruirii la distanță.
11. Evidența și monitorizarea instruirii copiilor/tinerilor, în perioada de referință, se va realiza în baza raportului prezentat săptămânal de cadrul didactic despre activitatea desfășurată. Formatul raportului este stabilit de către administrația instituției, și va include în mod obligatoriu numărul de beneficiari.

12. Monitorizarea activității la distanță se va realiza în baza portofoliului digital sau portofoliului fizic, care poate să conțină: exemple de exerciții imprimate, lucrări realizate, dovezi de realizare a diferitor activități. Structura portofoliului se elaborează de cadru didactic și se coordonează cu șeful comisiei metodice de profil.
13. În vederea desfășurării procesului educațional, pentru perioada de referință, nu este obligatorie prezența cadrului didactic în instituție.

Părinții/ reprezentanții legali ai copiilor

14. Calitatea procesului de instruire la distanță este determinată de dezvoltarea și menținerea unui parteneriat durabil și a unei relații bazate pe respect reciproc cu părinții, cadrele didactice, copiii/tinerii. În vederea realizării, obiectivelor educaționale și pentru a dezvolta experiențe pozitive, părinții/ reprezentanții legali ai copiilor:
 - a. creează un mediu fizic prietenos, sigur și protecție pentru copilul/tânărul;
 - b. mențin comunicarea cu cadrele didactice și urmăresc, în colaborare cu administrația instituției și cadrele didactice, situația și comportamentul copilului/tânărului;
 - c. asistă copilul în procesul comunicării la distanță sau asigură suportul de către un adult de încredere;
 - d. asigură participarea copilului/tânărului la procesul de instruire, la selectarea materialelor și echipamentelor necesare pentru desfășurarea activităților extrașcolare, urmărind încadrarea în timpul alocat și alternarea activităților intelectuale cu cele motrice și de dezvoltare fizică, emoțională, socială, spirituală;
 - e. promovează un comportament pozitiv și suportiv, apreciază orice progres al copilului/tânărului, încurajează și motivează în permanentă elevul pentru a-l responsabiliza de propria formare.
15. Personalul didactic, didactic auxiliar și nedidactic își exercită atribuțiile de serviciu în conformitate cu orarul de muncă coordonat de către director/directorii adjuncți (după caz) și aprobat de directorul instituției.
16. Responsabilitatea pentru organizarea procesului educațional la distanță pe durata suspendării procesului educațional revine administrației instituției de comun acord cu cadrele didactice, copiii/tinerii.
17. În cazul prelungirii la nivel național a termenului de suspendare a procesului educațional, instituțiile de învățământ extrașcolar se vor conforma deciziilor organelor ierarhic superioare privind organizarea procesului educațional.
18. Aplicarea recomandărilor de organizare a instruirii la distanță nu presupune recuperarea suplimentară a orelor de curs după finalizarea perioadei de carantină.

Tehnologiile informaționale moderne oferă o gamă largă de aplicații, resurse educaționale deschise, medii virtuale de învățare, precum și diferite instrumente oferite de Web 2.0, acestea reprezentând un potențial enorm în prestarea educației și construirea cunoașterii. Există foarte multe instrumente și resurse Web 2.0 care pot fi utilizate în sistemul educațional, cu scopul de a realiza managementul conținutului învățării în diverse contexte și de a oferi metode inovatoare în procesul de predare-învățare.

Exemple de platforme/soluții utilizate în procesul de instruire online:

- (a) **Soluția Skype:** simplistă în utilizare, permite conversații multiple, administrarea și managementul închiderii microfoanelor, managementul înregistrărilor, chat în format text și în același timp, partajare de fișiere, partajare de ecran cu alți participanți. Disponibil pentru diferite sisteme de operare și dispozitive. Pentru a descărca Skype, accesează <https://www.skype.com/ro/get-skype/>
- (b) **Soluția WebEx:** Tutorial video în română de la crearea conturilor până la crearea și gestionarea sălilor virtuale: <https://cisco.app.box.com/s/47x9jruepz0jvs0mt6svwqxc3iaocqz>. Soluția respectivă oferă un plan gratuit cu până la 100 de participanți per sesiune. WebEx permite de asemenea, partajarea fișierelor, înregistrarea prezentărilor, planificarea întâlnirilor precum și statistici integrale pe partea de curs. Soluția este disponibilă atât pentru mobil cât și pentru Desktop.
- (c) **Soluția Adobe Connect:** conferințe video/audio cu maxim 100 de participanți; forum pentru discuții; arhiva de fișiere, pentru a putea plasa documente, partajare de fișiere. Utilizată de instituțiile de învățământ membre a comunității eTwinning Moldova. La acest link în română se poate găsi, Ghidul de utilizare a portalului eTwinning și a instrumentelor TIC asociate: https://alem.aice.md/alem.wp-content/uploads/2017/10/Ghid_eTwinningROM-2016_out-FINAL.pdf
- (d) **Soluția WhatsApp sau Viber:** este, de asemenea, destul de simplist de utilizat și luăm în calcul că mulți părinți folosesc deja această soluție, pentru a interacționa cu profesorii în scopul verificării temelor copiilor. Poate fi utilizată varianta mobilă cât și Desktop. Pentru a descărca varianta mobilă, trebuie să dispuneți de un smartphone, să accesați Google Play sau App Store și să scrieți în căutare WhatsApp sau Viber. Pentru a descărca aplicația desktop, accesați <https://www.viber.com/download/>, <https://www.whatsapp.com/download>.
- (e) **Video offline:** în cazul în care comunicarea video în timp real nu este posibilă datorită conexiunilor de viteză mică la Internet sau întârzierile în timp, emoțiilor din cauza noutății formei de instruire, profesorii pot alege varianta înregistrării offline a prezentării unei teme sau subiect de la clasă și apoi încărcarea acestuia pe platforme dedicate, exemplu YouTube. Sunt foarte multe instrumente pentru Desktop recording, inclusiv se poate face acest lucru cu un simplu telefon mobil. În cazul platformei YouTube, acesta permite și crearea de canale și playlist-uri private, în așa fel încât distribuirea video să se realizeze doar pentru elevii din clasa respectivă. Pentru a descărca o aplicație recording „OBS” simplă accesați <https://obsproject.com/download>, iar aici găsiți un tutorial de utilizare a acestuia <https://www.youtube.com/watch?v=SSI33C6czcQ&t=39s>.
- (f) **Kahoot:** platforma Kahoot a fost utilizată de peste un miliard de oameni din lumea întreagă de la lansarea în mediul online în anul 2013, fiind utilizată atât de către cadrele didactice pentru a preda conținuturi noi sau pentru evaluări pe parcursul anului școlar. Aveți posibilitatea să creați testul și să-l faceți public pentru toți sau să transmiteți link-ul, iar copiii au nevoie doar să se logheze pe Kahoot.com ca elevii de la un calculator sau orice dispozitiv mobil și să acceseze testul dvs, acționând „Play”. Tutorial de crearea a unui test Kahoot, găsiți aici https://www.youtube.com/watch?v=0uQFhDGt_i0&feature=emb_logo

- (g) **Google Classroom:** dintre soluțiile gratuite la acest moment pe piață, Google Classroom este una considerată ca o eficientă și rapidă soluție pentru a accede la managementul conținutului educațional. Fiecare profesor, folosind un Google Account poate să-și creeze propria clasă virtuală în mod gratuit folosind tehnologiile web. Profesorii pot posta diferite materiale după care pot adăuga teme, chestionare și subiecte de discuție. Găsiți aici tutorial de utilizare <https://www.youtube.com/watch?v=jB-VL6YpK1U>
- (h) **Google Drive:** un instrument în care puteți adăuga lecții, fie în format Word, ppt și să le dați acces copiilor să le studieze, după care pot rezolva anumite sarcini și să le adauge tot în același Drive, iar dvs. aveți posibilitatea să le verificați. Găsiți tutorial de utilizare <https://www.youtube.com/watch?v=Psb3ucVplo4>
- (i) **Cisco Networking Academy:** <https://www.netacad.com> – este un portal dedicat instructorilor și elevilor, care include instrumentele necesare pentru managementul claselor și utilizatorilor, precum și conținutul cursurilor și evaluările. Această platformă este utilizată în special de instituțiile de învățământ din R.Moldova în cadrul cărora au fost formați instructori pentru cursurile în domeniul IT: Cisco IT Essentials, Cisco CCNA Routing & Switching, etc.
- (j) **Facebook Live:** este un instrument care permite interacțiunea cu elevii în timp real într-un mod imediat, autentic și interactiv. Predarea poate fi livrată cu opțiunea „screen share”, adică partajare de ecran, iar profesorul poate ghida elevii cu ajutorul unei prezentări power point, a unui manual în format pdf, a unui document Word sau a unui website. Elevii audiază profesorul, citesc suportul partajat și răspund la întrebările acestuia în opțiunea comentarii, astfel participând la lecție în timp real, postând întrebări, sugestii, propuneri direct pe Facebook. Lecția predată astfel este salvată online, iar elevii care nu au fost prezenți la lecție o vor putea viziona ulterior. Profesorul poate evalua postările elevilor din comentarii (producere scrisă), deci poate fi și un instrument de evaluare.
- (k) **ZOOM:** Soluția respectivă oferă un plan gratuit cu până la 100 de participanți per sesiune cu durata de 40 min. Puteți realiza instruirea sincron. Accesați zoom.us. Un tutorial poate fi accesat la <https://youtu.be/jB-VL6YpK1U?t=2644>
- (l) **Messenger** – O soluție care permite crearea conversațiilor cu un grup de persoane. Pot fi distribuite fișiere și făcute apeluri de grup cu sau fără video. Poate fi utilizată varianta mobilă cât și Desktop. Pentru a descărca varianta mobilă, trebuie să dispuneți de un smartphone, să accesați Google Play sau App Store și să scrieți în căutare „Messenger”. Găsiți un tutorial la adresa <https://drive.google.com/file/d/11n4qMfLGbmHSxlyREpVe7P69c2nl4JuE/view?usp=drivesdk>
- (m) **ClassTime** - o platformă online pentru predarea și evaluarea la distanță, care ajută la evaluarea instantaneu a progresului clasei și a fiecărui elev în parte. Pentru o înțelegere mai bună, accesați tutorialul <https://www.youtube.com/watch?v=Va-fJhVyYbl>

Alte informații, tutoriale, resurse (manuale școlare, cărți digitale, educație digitală, produse software recomandate) și idei de organizare a activității la grup online pot fi consultate la adresele:

- Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație: <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/#>
- Informații și tutoriale aici: <http://www.loveforlife.ch/clasaVirtuala.php#clasaVirtuala>

Întrebări frecvente

1) *Cum organizăm procesul când avem doar e-mail (predarea asincron) sau aplicația mobilă Viber?*

- Acesta este cel mai simplu mod de organizare a activității de predare-învățare-evaluare.
- Ținând cont de faptul că majoritatea politicilor de rețele specifică vârsta de 13 ani drept permisibilă pentru înregistrarea unui cont (având acordul unui părinte), se va recomanda crearea de către cadrul didactic a unui cont pentru fiecare grup de copii (după categoria de vârstă sau anul de studiu).
- Utilizând același cont, cadrul didactic va monitoriza activitatea copiilor/tinerilor, gestiona resursele accesate de copil, atașa diverse materiale, iar copiii vor putea transmite produsele realizate, adresa întrebări, etc.
- Cadrul didactic poate înregistra activitățile predate/demonstrate prin intermediul instrumentelor web și expedia înregistrarea (format video sau mp4)sau link-ul corespunzător (de exemplu YouTube sau TeacherTube) copiilor prin email sau Viber, împreună cu sarcinile de învățare. La rândul lor, copiii vor expedia în format digital prin email, pentru a fi evaluați (Word, PDF, colaje JPEG, etc.).
- Pentru înregistrarea lecțiilor predate recomandă instrumente web gratuite simple, cum ar fi Facebook Live sau extensia Loom, Screencast-o-Matic, care înregistrează activitatea de pe ecranul pedagogului, de exemplu când acesta explică o temă la baza unui suport digital simplu: o prezentare PowerPoint, un document PDF sau Word, o imagine, o hartă conceptuală, etc.

2) *Cum organizăm procesul când avem o platformă web de învățare la distanță (de exemplu Moodle sau Google Classroom, ClassTime, etc (predarea asincron sau și mixt)?*

- Cadrul didactic va crea sau va adapta un website conform conținuturilor din Proiectarea activității cercului (de exemplu sub forma unor subpagini sau postări pe un blog, câte o subpagina sau câte o postare per grupul de copii. Exemple de soluții web recomandate:
- Google Sites este o platformă gratuită foarte simplă pentru a crea un site cu subpagini.
- Google Classroom este o platformă ce stochează informația în Cloud și este ușor de configurat pentru difuzarea unor informații la distanță și interacțiunea cu copiii. Această aplicație oferă mai multe posibilități: crearea cursurilor, adăugarea copiilor la curs, pregătirea conținutului unui curs în avans, păstrarea resurselor didactice într-un singur loc, comunicarea cu copiii și cu părinții, oferirea feedback-ului în timp real, distribuirea conținutului cu un singur click.
- Moodle este o platformă cu un mediu popular de învățare la distanță care permite stocarea și generarea unui număr nelimitat de cursuri, itemi și teste și gestionarea acestora; acordarea instrumentelor necesare pentru pregătirea cursurilor, comunicarea și socializarea; autoinstruirea, autoevaluarea; crearea și stocarea fiecărui cursant.
- Platformele web vor include o varietate de materiale de predare-învățare-evaluare digitale: audio, video, pdf, JPEG, exerciții interactive, cărți digitale, postere digitale, etc.

3. *Cum utilizăm instrumentele de conferință web (predare sincron)?*

- Acesta este cel mai interactiv mod de organizare a activității de predare-învățare-evaluare.
- Pentru predarea sincron recomandăm instrumente gratuite de „web conferencing” (conferințe web), cum ar fi: ZOOM, Skipe, Cisco Webex Cart, Messenger sau Facebook Live.
- Astfel, pedagogul poate preda interactiv împreună cu toți copiii, în cadrul unei lecții online. Cadrul didactic va putea audia copiii, va putea pune și răspunde la întrebări.
- Cadrul didactic poate utiliza, în același moment, platformele web pentru a putea explica/evalua cursul predat.